

Staré dvě století, prožívá nyní zlaté časy

Název emise: 200. výročí Národního muzea v Praze

Den vydání: 10. října 2018

Hodnota: 19 Kč; kat. č. 1000 (ČP)

Rozměr známkového obrazu: 23 x 40 mm

Výtvarný návrh: Jan Kavan

Rytec FDC a liniová kresba: Martin Srb

Druh tisku: OF s liniovou kresbou

Papír: fil-an-OFF; **Tisk:** PTC Praha

Tisková forma: 4x 50

Náklad: 750 tis.

FDC: Otp v barvě fialové

Tisk: PTC Praha; **Náklad:** 3.400

přestěhovány rozsáhlé sbírky uložené dosud v Nostickém paláci a na dalších místech. Jednou z předních atrakcí, kterou jistě pamatujeme i my z dětských let, byla kostra velryby – plejtváka myšoka, kterou díky sbírce mezi pražskými měšťany muzeu darovali bratři Fričové. Její obdivovatelé si však prvních zhruba padesát let při prohlídce zdola museli dávat pozor, protože z kostry zemjmena v létě občas skapával velrybí tuk! Pro pozdější generace byla budova muzea spojena se stopami po střelbě sovětských okupantů v srpnu 1968, které pak byly na

Řeč je o Národním muzeu v Praze, jehož hlavní budova po rozsáhlé šestileté rekonstrukci ke stému výročí vzniku samostatného československého státu září novotou, navíc je k ní připojena sousední budova bývalého Federálního shromáždění. Ústřední sídlo muzea na Václavském náměstí sice není ještě celé otevřeno návštěvníkům (k tomu má dojít až v únoru příštího roku), ale už teď se můžeme potěšit pohledem, jak ohromujícím způsobem rámuje horní konec největšího pražského bulváru.

Muzeum, které je nejvýznamnější institucí svého druhu u nás, bylo založeno roku 1818 jako Vlastenecké muzeum v Čechách. Zásluhu na tom měli osvícení šlechtici té doby, kteří se na jeho založení nejen podíleli, ale věnovali mu i významné sbírky z různých oborů. Škoda, že tehdy neexistovaly ještě poštovní známky, možná by jinak muzeum mělo i své oddělení filatelistické a poštovně historické, podobně jako některé významné světové muzejní instituce, například Britská knihovna. Pak bychom třeba měli i úplnější soubory materiálů našich předchůdců, o jejichž vydání ve Vídni marně usiloval Václav Dragoun, první ředitel Poštovního muzea v Praze, v rámci rozluky s Rakouskem. Ale i tak se filatelie v Národním muzeu uchytila drápkem, konkrétně v podobě sbírkového fondu *Filatelie a pohlednice*, který podle webu NM „obsahuje české i zahraniční poštovní známky a pohlednice (místopisné, žánrové a jejich soubory)“. Zásluhy na založení a rozvoji muzea ale měla i řada dalších osobností našeho veřejného, vědeckého, kulturního a politického života. Jména některých jsou vepsána zlatým písmem na fasádě pod okny muzea, spolu se jmény dalších významných osobností naší historie – celkem je jich 72. Tady malá odbočka – stejný počet příjmení zaslužitých osobností vědy je zapsán pod balkónem první plošiny Eiffelovy věže v Paříži, a v obou případech jde výhradně o muže (to by dnes tady ani tam samozřejmě už nebylo možné).

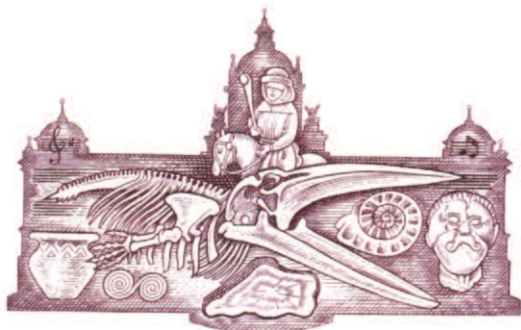
Monumentální novorenesanční hlavní budova muzea, která je jeho symbolem, byla dokončena v roce 1891 na pozemku věnovaném pražskou městskou radou o patnáct let dříve. Jde o místo, na němž předtím stávala tzv. Koňská brána. Stavět se začalo v roce 1885 a o pět let později bylo muzeum slavnostně otevřeno. Byly sem

fasádě viditelné dobrych pětáctičet let. Komunistický režim je sice dal zahladit, ale restaurátoři je spíše zvýraznili – uvádí se, že úmyslně. Po současné rekonstrukci jsou už viditelné mnohem méně, což se stalo předmětem kritiky historiků.

Národní muzeum má s naším oborem ještě jednu málo známou spojitost. Když započaly přípravné práce na Světové výstavě poštovních známek PRAGA 2018, jednal její organizační výbor s generálním ředitelem muzea o možnosti umístit ji právě do nově zrekonstruované budovy. Nakonec by se sem akce světového významu v souvislosti s oslavami 100. výročí obnovení naší novodobé státnosti hodila. Muzeum o věc projevovalo zájem, ale protože soutěž na dodavatele rekonstrukce komplikovala odvolání neúspěšných uchazečů, převážily obavy, že by se opravy nemusely stihnout do doby konání výstavy, a nakonec tedy bylo zvoleno jiné místo. I tak nás potěšilo, že tak významná kulturní a vědecká instituce projevila chápavý zájem o náš obor a považujeme to za slibný příslib do budoucna, kdy by se třeba mohla nalézt jiná příležitost ke spolupráci. (Taková spolupráce ostatně tradičně probíhá s místními a regionálními muzei po celé republice a díky ní mohla být uspořádána řada filatelistických výstav.)

Známka ke 200. výročí založení Národního muzea je zdařilá. Jan Kavan na ní zobrazil střední část historické budovy před níž předsadil sochu Čechie z fontány před muzeem. Tedy v podstatě stejný přístup, jaký zvolil Josef Dudek pro známku ke 100. výročí muzea zemědělského. Ovšem je tu podstatný rozdíl – ač v obou případech jde o instituce starobylé, Zemědělské muzeum je veřejnosti oproti Národnímu mnohem méně známé a podobu jeho sídla zná asi jen málokdo. Budova Národního muzea je naproti tomu jednou z dominant Prahy, podobně třeba jako Hradčany, Vyšehrad, Emauzy či Tančící dům. A právě tato její všeobecná známost z ní činí symbol samotné instituce, „značku“, která se k jejímu představení naopak hodí.

V kresebné výzdobě obálky dne vydání jsou symbolicky naznačeny některé směry sbírkotvorné činnosti muzea, samozřejmě zdaleka ne všechny (mně by se tu třeba líbila i stará česká mince), přičemž ty „archeologické“ jsou symbolicky naznačeny „pod zemí“ a vy-

FDC PRAHA

čnivající jezdec částečně „nad zemí“ (možná tady hledám význam, který autor ani nezamýšlel, ale pokud ano, připadá mi to mile důvtipné). V razítku je historický český znak s královskou korunou, drženy dvěma andílky.

10.10.2018

Emise je zdařile vytištěna Poštovní tiskárnou cenin Praha. Líbí se mi na ní i základní nominální hodnota, předurčující ji k použití v tuzemském poštovním provozu. Lze si jen přát, aby známka nalepená na obálce inspirovala adresáta k návštěvě instituce, kterou připomíná. Vstup do historické budovy je přitom až do konce letošního roku zdarma!

FB

K emisi byl vydán pamětní list s otiskem speciálního razítka, které připomíná, že jde o 1.000 známku České republiky.